

EELNÕU

Tiit Ploom
OÜ Ronk
Järvekalda tee 1
Harkujärve küla, Harku vald
76902 Harjumaa

Teie 13.10.2010 nr 79/10

Meie 11.2010 nr V10-5/

Toomas Kivisto
Riigimetsa Majandamise Keskus
Viljandi mnt 18b
11216 TALLINN

Teie 01.07.2010 nr 3-1.1/911

Vinni, Vinni II ja Vinni III kruusakarjääri mäeeraldistel kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõju hindamise algatamine

Ronk OÜ esitas Keskkonnaameti Viru regioonile Vinni II ja Vinni III kruusakarjääri maavara kaevandamise loa taotlused (saabunud 17.09.2010 nr V10-5/35836). Kuna esitatud taotlused ei vastanud maapõueseaduse § 27 lõikes 3¹ sätestatud tingimustele, siis taotlus tagastati taotlejale. Korrigeeritud taotlused saabusid Keskkonnaameti Viru regioonile 18.10.2010 reg nr V10-5/35836-3 ja V10-5/40877.

Riigimetsa Majandamise Keskus (edasi RMK, äriregistrikood 70004459, aadress Viljandi mnt 18B, 11216 Tallinn) on esitanud Keskkonnaameti Viru regioonile Vinni kruusakarjääri taotluse maavara kaevandamise loa saamiseks (saabunud 08.07.2010 nr V10-5/28131).

Kavandatava tegevuse nimetus ja eesmärk.

Maavara kaevandamise lube taotletakse Lääne-Viru maakonnas Vinni vallas kohaliku tähtsusega kruusamaardlas (registrikaardi nr 0878) Vinni, Vinni II ja Vinni III kruusakarjäärides ehituskruusa kaevandamiseks: RMK taotleb luba Vinni kruusakarjääri mäeeraldisel (mäeeraldise pindala 16,16 ha), OÜ Ronk taotleb lube Vinni II kruusakarjääris (mäeeraldise pindala 5,62 ha) ja Vinni III kruusakarjääris (mäeeraldise pindala 12,30 ha). Taotletavad mäeeraldised kokku moodustavad pindala suurusega 34,08 ha.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 6 lg 2 p 2 kohaselt ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005.a. määruse nr 224

„Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust, täpsustatud loetelu“ § 3 lg 4 alusel peab loa andja analüüsima kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisust. Eelhindamisel ja keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumisel otsustaja lähtub KeHJS § 6 lg 3 määratud kriteeriumidest.

1) Tegevuse ala ja selle lähiehitiste keskkonnamõjud, maakasutus, alal esinevad loodusvarad, nende omadused ja taastumisvõime ning looduskeskkonna vastupanuvõime, märgalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade vastupanuvõime, alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud, maareformi seaduse tähenduses tiheasutusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõime.

RMK taotleb maavara kaevandamise luba Vinni kruusamaardlal Vinni kruusakarjääri mäeeraldisel. Taotletav mäeeraldis hõlmab Vinni kruusamaardla aktiivse tarbevaru 1. plokki. Taotletav Vinni kruusakarjääri mäeeraldis (pindala 16,16 ha) asub Lääne – Viru maakonnas Vinni vallas, Kehala külas RMK Põlula metskonna maaüksusel nr 53 (katastritunnus 90002:004:0780), mille kogupindala on 128,50 ha ja kasutamise sihtotstarve maatulundusmaa. Pajusti alevik jääb taotletavast mäeeraldisest ligikaudu 2 km, Rakvere linn ligikaudu 10 km kaugusele. Mäeeraldisest ligikaudu 1,5 km kaugusel edelas kulgeb Rakvere – Luige riigi tugimaantee (T-21), millest lähtuv kohalik kruusatee möödub mäeeraldisest 20 m kauguselt läänes. Lähimad talud jäävad ligikaudu 300 meetri kaugusele edelasse. Mäeeraldis on kaetud okas- ja lehtpuunoorendikuga. Maapind on ebatasane, absoluutkõrgused muutuvad vahemikus 95–110 m. Mäeeraldisel loodenurgas on ca 1 ha suurusel alal varem kruusa kaevandatud.

Vinni II mäeeraldis pindalaga 5,62 ha paikneb Lääne-Virumaal, Rakvere linnast ca 10 km kagus, Vinni vallas Kehala külas RMK Põlula metskonna maatükil nr 53 (katastritunnus 90002:004:0780). Rakvere–Mustvee maantee jääb mäeeraldisest 1 km läände, sealt lähtuv Vinni–Loorimetsa kruusatee (RMK teederegistris nr 9003030) jääb mäeeraldisest lääne poole. Mäeeraldisel on mets raadatud ca 70% ulatuses. Idas külgneb taotletav mäeeraldis erakinnistutega Võti (90002:004:0082) ja Karukäpa (90002:004:0085), lõunas ammendatud Kehala kruusakarjääriga, RMK taotletav Vinni kruusakarjäär jääb 150 m edela poole. Lähimad majapidamised jäävad mäeeraldisel läänepiirist 300–400 m loode (Küllil elamumaa) ja edela (Kakumäe küla) poole ning idapiirist ca 100 m ida poole (Karukäpa elamumaa). Taotletav mäeeraldis hõlmab Vinni kruusamaardla aktiivse tarbevaru 2. plokki.

Vinni III mäeeraldis teenindusmaa pindalaga 12,93 ha ja mäeeraldis pindalaga 12,30 ha paikneb Lääne-Virumaal, Rakvere linnast ca 10 km kagus, Vinni vallas Kehala külas, riigimaal, Põlula metskonna maatüki nr 53 (katastritunnus 90002:004:0780) lõunaosas metsakvartalil 150. Rakvere–Mustvee maantee jääb mäeeraldisest 1 km läände, sealt lähtuv Vinni–Loorimetsa kruusatee (RMK teederegistris nr 9003030) jääb mäeeraldisest lääne poole. Mäeeraldisel on mets raadatud ca 80% ulatuses. Idas külgneb taotletav mäeeraldis metsakvartaliga nr 141 ja Tühermaa kinnistuga (90002:004:0048); lõunas – Kakermetsa (90002:003:0071) ja Kakeroru (90002:003:0069) erakinnistutega; põhjas metsakvartaliga nr 141, millele on RMK esitanud taotluse kruusakarjääri avamiseks (Vinni kruusamaardla 1. plokk). Lähimad

majapidamised jäävad mäeeraldisest 350 m lääne (Kakumäe küla), 180 m lõuna (Kakermäe) ja 450 m ida (Nele) poole. Taotletavat mäeeraldist läbib RMK-le kuuluv metsa väljaveotee. Vinni III mäeeraldise põhjaküljel kadu nõlvatervikus ei arvutata, kuna siin külgneb ta vahetult taotletava Vinni kruusakarjääri mäeeraldisega. Vinni III mäeeraldis hõlmab Vinni kruusamaardla ehituskruusa aktiivse tarbevaru 3. plokki.

Vinni, Vinni II ja Vinni III kruusakarjääride mäeeraldiste teenindusalade piiridesse ei jää looduskaitse ega Natura 2000 võrgustiku alasid ega kultuurimälestisi, muinsuskaitsealasid, samuti puuduvad siin kitsendusi põhjustavad üksikobjektid, kuid Vinni kruusamaardla tervikuna jääb Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikule alale.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud ning see ei asu tiheasustusega alal. Ajaloolised, kultuuriloolised ning arheoloogilised väärtused mäeeraldistel teadaolevalt puuduvad, seega võimalik negatiivne mõju nimetatud väärtusele puudub.

2. Tegevuse iseloom, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase, loodusvarade kasutamine, jäätmete- ja energiamahukus, ning lähipiirkonna teised tegevused.

Mäetehnilised tingimused Vinni kruusamaardla mäeeraldistel ehituskruusa kaevandamiseks on soodsad – kattekiht on suhteliselt õhuke ja juurdepääs vahetult kruusateega külgnemise tõttu hea. Mõningaid raskusi võib kaevandamisel põhjustada vahelduv maapinna reljeef, mis varieerub mäeeraldise piires absoluutsete kõrguste vahemikus 95–110 m. Kaevandamisele asumisel tuleb langetada noorendik, juurida kännud ja koorida kattekiht. Muld vallitatakse selleks määrataval teenindusmaal. Mullakiht vallitatakse kuni 3 m kõrgustesse aunadesse. Säilitamiseks mulla bioloogilist aktiivsust, ei tohi aunasid tihendada. Mäeeraldistel kasuliku kihi paksus on keskmiselt 5,5 m. Peale kruusakihi kaevandamist kaetakse kaevandatud ala mullaga ja korrastatakse metsamaaks. Kaevandamise lõpptulemusena kujuneva karjääri nõlvad tasandatakse ühtlase kaldega 1:1,4. Kaevandatakse kahe astanguga. Maavara kaevandamisel kasutatakse kopplaadurit või ekskavaatorit, mis tõstab kaevise kallurile.

Ehituskruusa kasutatakse ehituses ja teedehituses.

3. Tegevusega kaasnevad tagajärjed, nagu vee, pinnase või saastatus, jäätmete, müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn.

Maavara kaevandamisel on peamisteks keskkonda mõjutavateks teguriteks müra, tolmu, maastikupildi visuaalne muutumine ja kujunenud veerežiimi rikkumine.

Kruusa purustamisel ja fraktsioneerimisel võib eeldada tolmu, heitgaaside ja müra teket. Tolmu peamisteks tekitajateks on karjäärist kruusa väljavedavad kallurautod ja purustussorteerimissõlm. Töödeldud materjali väljavedu karjäärist toimub aastaringselt.

Kruusa kaevandamine toimub ekskavaatoriga, mida käivitab diiselmootor. Ekskavaator eraldab heitgaase, mille kogus on võrreldav igapäevaste analoogsete mehhanismidega (nt. traktor, kombain, veoauto jne.).

Müra tekitavad nii karjääris töötavad seadmed (ekskavaator, buldooser, kopplaadur, kallurauto) kui ka ajuti töötav purustussõlm. Normtasemete järgi on 150 kW ja suuremate mootoritega ning täismassiga 12 t ja raskemate veokite müratase vahemikus 84-90 dB. Samasugust müra tekitavad ka ekskavaator, buldooser ja kopplaadur. Karjääri teenindava transpordi liikluse müra piirtase ei tohi elamupiirkondades päevasel ajal ületada 60 dB ja öisel ajal 55 dB.

Transport põhjustab keskkonnale negatiivset mõju, eriti lähimatele taludele. On oluline, et kruusa purustamisel ja materjali väljavedamisel keskkonnale põhjustatud negatiivne mõju minimeerida. Keskkonnamõjusid tuleb hinnata seoses heitgaaside, tolmu ja müra tase mõjude suurenemisega, kui töötavad 3 karjääri korraga. Sotsiaalsest aspektist tuleks analüüsida mõju ulatust elanikkonnale ümbritsevatel kruntidel.

Kaevandamine ei avalda mõju piirkonnas kujunenud veetasemele, kuna veealust kaevandamist ei toimu ja kaevetööde käigus looduslikku veetaset ei alandata. Geoloogilise uuringu andmetel jääb kaevandatav varu põhjaveetasemest kõrgemale.

Kaevandamiseks kasutatavate mehhanismide hoolduse ja tankimise käigus tuleb vältida võimalikku kütte ja määrdeõli sattumist karjääri põhjale ja sealtkaudu vette. Mehhanismide kütuse tankimine ja hooldus teostatakse vastavalt kohandatud platsidel. Masinate suuremahulisi remonditöid karjäärialal ei tehta. Vastavate nõuete jälgimine on eriti tähtis seoses sellega, et karjäärid paiknevad Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku alal. Probleemide leevendamiseks ja minimeerimiseks tuleb hinnata kaevandamisega seotud mõjusid nitraaditundlikule alale ja rakendada vastavad meetmed mäetööde teostamisel.

Kaevandamisega rikutud maastik korrastatakse metsamaaks korrastamisprojekti alusel enne kaevandamisloa kehtivuse lõppemist.

Kruusa kaevandamisega ei kaasne olulist vibratsiooni, valgusreostust, soojuse eraldumist ega kiirguse eraldumist.

4. Tegevusega kaasnevate avariiolekordade esinemise võimalikkus.

On võimalus, et karjääris töötaval seadmel võib ilmned tehniline rike, mille käigus võib õli või kütus sattuda pinnasesse. Sellisel juhul tuleb töö koheselt peatada ning reostunud pinnas likvideerida, et reostus ei satuks pinnavette. Masinate tehniliste rikete vältimiseks tuleb kasutada kaasaegset ja keskkonnasõbralikku tehnikat.

5. Kavandatava tegevuse eeldatav mõju Natura 2000 võrgustiku alale või mõnele muule kaitstavale loodusobjektile.

Mäeeraldise piires ning naabruses puuduvad Natura 2000 võrgustiku alad.

6. KeHJS seaduse §6 lg 3 punktides 1-4 nimetusega kaasneva mõju suurusest, ruumilisest ulatusest, kestusest, sagedusest ja pöörduvatel toimest. Kumulatiivne mõju ja piiriülene mõju ning mõju ilmnemise tõenäosus.

Pole teada 3 karjääri kruusa kaevandamise negatiivsete keskkonnamõtjude võimalik ulatus või tekkitava kahju suurus. Ebaselge on, kas antud ettevõtlus (3 karjääri töö korraga) peab olema piiratud. Seega tekib vajadus hinnata mõjude toimumise võimalikkust (suurust, sagedust, intensiivsust, ulatus) ja mõjude tagajärgi. Tuleb kindlaks teha kavandatava tegevuse pöördumatust, eelkõige ökosüsteemi seisundile ja säilimisele.

Tuginedes eeltoodule võime väita, et RMK ja Ronk OÜ kavandatav kruusa kaevandamine võib kaasa tuua negatiivseid keskkonnamõtjuseid. Vajalik on selgitada, kas mõju on võimalik leevendada või seada tegevusele täiendavaid piiranguid.

Loa andja on seisukohal, et erinevatel huvigruppidel peab olema võimalik kaasa rääkida neid puudutavate dokumentide koostamisel.

KeHJS § 3 p 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõtju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõtju.

KeHJS S § 6 lg 1 p 28 sätestab muude tegevuste (tegevused nimetatud punktides 1–34) hulgas olulise keskkonnamõtjuga tegevusena maavara pealmaakaevandamise suuremal kui 25 ha suurusel alal. KeHJS seaduse § 6 lg 1 p 35 sätestab, et olulise keskkonnamõtjuga tegevuseks, mille puhul tuleb läbi viia keskkonnamõtju hindamine, loetakse ka § 6 lg 1 p 1–34 ja lg 2 nimetatud tegevuse või käitise muutmine või ehitise laiendamine või rekonstrueerimine, kui see vastab lg 1 sätestatule või kui tegevus või käitis muutmise või ehitise laiendamise või rekonstrueerimise tulemusel tervikuna vastab lg 1 sätestatule ehk kuulub seaduses sätestatud olulise keskkonnamõtjuga tegevuse alla. Maavarade kaevandamise puhul on selleks pealmaakaevandamine kokku suuremal kui 25 ha suurusel alal. Kui olemasolevale mäeeraldisel ei ole eelnevalt keskkonnamõtju hindamist (KMH) tehtud ning kui lisandub mäeeraldis, mille pindala koos olemasolevate mäeeraldistega moodustab üle 25 ha, viiakse läbi KMH.

Arvestades eeltoodut ning KeHJS § 11 lg 2 alusel otsustan **algatada Lääne-Viru maakonnas Vinni vallas kohaliku tähtsusega Vinni kruusamaardlas Vinni, Vinni II ja Vinni III kruusakarjääri mäeeraldisel kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõtju hindamise.**

Juhime Teie tähelepanu, et KeHJS § 11 lg 11 alusel peatub kavandatava tegevuse KMH algatamise korral tegevusloa taotluse menetlus kuni KMH aruande heakskiitmiseni.

Lugupidamisega

Jaak Jürgenson
Juhataja

Jelena Ello 3324 404
jelena.ello@keskkonnaamet.ee